



Bu rapor, CHP Genel Başkan Yardımcısı ve Malatya Milletvekili Veli AĞBABA ve İstanbul Milletvekilleri Selina DOĞAN ve Onursal ADIGÜZEL, Diyarbakır İl Başkanı Mehmet Sayın ve Şırnak İl Başkanı Mehmet Uğur'dan oluşan heyetin, zırhlı araçların neden olduğu ölümleri yerinde araştırmak ve incelemelerde bulunmak için 18 Mayıs 2017 tarihinde Şırnak iline gerçekleştirdikleri ziyaretlere ilişkin gözlemleri içermektedir.

GİRİŞ

2016 yılı ve 2017 yılının ilk 5 ayını kapsayan dönemde; zırhlı araçların neden olduğu ölümlere ve yaralanmalara ilişkin medyaya yansıyan haberlere baktığımızda, resmi olmayan verilere en az 7 çocuk, toplamda ise 13 sivil vatandaşımız hayatını kaybetmiştir. Öte yandan, can kayıpları ve yaralanmaları sivil vatandaşlarımız ile de sınırlı kalmamaktadır. Son yıllarda zırhlı araçlar nedeniyle yaşanan kazalarda polis ve askerlerimizin de şehit ya da gazi olduğu da bilinmektedir.

7 Haziran 2016 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde 6 yaşındaki Bünyamin Bayram, 24 Temmuz 2016'da Van İpekyolu'nda 4 yaşındaki Taha Kılıç, 24 Ekim 2016'da Cizre'de 5 yaşındaki Hakan Sarak, 9 Şubat 2017'de Mardin'in Dargeçit ilçesinde 7 yaşındaki Berfin Dilek ve 24 Nisan'da Diyarbakır Bismil'de 8 yaşındaki Hüseyin Barut zırhlı araçların altında kalarak can vermiştir. Yine 12 Ocak 2016 tarihinde Hakkâri Yüksekova'da 65 yaşındaki Hasan Akdoğan, 27 Nisan 2016'da Diyarbakır Yenişehir'de 55 yaşındaki Hatun Elhuman, 1 Mayıs 2016'da İstanbul Tarlabası'nda 57 yaşındaki Nail Mavuş, 6 Eylül 2016'da Tunceli'de 73 yaşındaki Naciye Özdemir, 4 Mart 2017'de Batman'ın Kozluk ilçesinde 34 yaşındaki Kerem Aslan zırhlı araçların altında kalarak hayatlarını kaybetmiştir. 19 Şubat 2016 tarihinde ise Mardin'in Nusaybin ilçesinde zırhlı araçtan açılan ateş sonucu 59 yaşındaki Dilşah Ak vurularak hayatını kaybetmiş, yanında bulunan 10 yaşındaki kızı ise yaralanmıştır.

Son olarak, 4 Mayıs 2017 günü Şırnak'ın Silopi ilçesinde zırhlı bir aracın bir evin duvarını yıkarak evde uyuyan 6 yaşındaki Furkan ve 7 yaşındaki Muhammed Yıldırım kardeşlerin ölümüne sebebiyet vermesi, son yıllarda sivil yerleşim yerlerinde artan zırhlı araç kazalarını bir kez daha gündeme taşımış; başta çocuklar ve yaşlı vatandaşlar olmak üzere sivillerin ölüm ve yaralanmaları ile sonuçlanan kolluk kuvvetlerinin neden olduğu kazalara ilişkin kamuoyunda gerekli denetimin yapılmadığı ve cezai işlemlerin uygulanmadığına ilişkin endişeleri de beraberinde getirmiştir.

Bu kapsamda, CHP Genel Başkan Yardımcısı ve Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve İstanbul Milletvekilleri Selina Doğan ve Onursal Adıgüzel, Diyarbakır İl Başkanı Mehmet Sayın, Şırnak İl Başkanı Mehmet Uğur'dan oluşan heyet, 18 Mayıs 2017 tarihinde Şırnak'ın Silopi ve Cizre ilçelerine ziyaret gerçekleştirerek, aileler ve yetkililerle görüşmüştür. Söz konusu rapor, CHP heyetinin gerçekleştirilen ziyaretlere ve görüşmelere ilişkin izlenimlerini ve tespitlerini içermektedir.

GERÇEKLEŞTİRİLEN ZİYARETLER VE İZLENİMLER

“Savcı’dan Habersiz Aracı Çektiler”

CHP Genel Başkan Yardımcısı Veli Ağbaba, İstanbul Milletvekilleri Selina Doğan ve Onursal Adıgüzel, Diyarbakır İl Başkanı Mehmet Sayın, Şırnak İl Başkanı Mehmet Uğur ile birlikte, 4 Mayıs gecesi polis panzerinin evlerine girmesi sonucu hayatını kaybeden 6 yaşındaki Furkan ve 7 yaşındaki Muhammet kardeşlerin yaşamlarını yitirdiği Silopi Karşıyaka Mahallesi’ndeki evi ziyaret etti. Aileye taziye ziyaretinde bulunan heyet ardından, olayın yaşandığı evde incelemelerde bulundu.

Heyet, hayatlarını kaybeden Furkan ve Muhammet kardeşlerin haricinde iki kız bir de erkek çocukları olan baba Mesut ve anne Nesime Yıldırım’ın olaya ilişkin anlattıklarını dinledi.

Olayın gerçekleştiği saatte iki çocuğu ile birlikte uyuduğunu ifade eden baba Mesut Yıldırım, sesler üzerine uyandığını, çocukların uyuduğu odaya koştuduğunu, çocukların molozların altında kaldığına şahit olduğunu söyledi. Çocukları komşuların yardımıyla molozların altından çıkardıklarına, polislerin bu esnada müdahale etmek yerine geriye çekildiklerine ve aracı korumaya aldıklarını söyleyen baba Yıldırım, *“Komşular yardımcı oldu. Ambulans gelene kadar çıkardık çocukları. Hastaneye biz götürdük, polisler kendi araçlarını korumaya aldılar, savcı o gece gelmedi. Aracı da savcıdan habersiz çekmişler. Görgü tanıkları, savcının aracın kendinden habersiz çekildiğini görünce çok sinirlendiğini söylüyor ”* ifadelerini kullandı.

“Zırhlı Araçlar Hız Yapıyor”

Öte yandan, diğer mahalle sakinleri, genel olarak zırhlı araçların çok sürat yaptıklarına ilişkin şikâyetlerini ve özellikle de çocukları için duydukları endişeleri dile getirdi.

Kaymakam: Olayla İlgili Müfettişler Görevlendirildi

Heyet, evdeki incelemelerin ardından, Silopi Kaymakamlığı’na giderek, Kaymakam Savaş Konak ile görüştü. Olayla ilgili soruşturmanın başlatıldığını ve iki polis başmüfettişinin görevlendirildiğini, İçişleri Bakanlığı’nda kendilerine yapılan açıklamada, gerekirse Bakanlık müfettişlerinin görevlendirilebileceğini söyledi. Kaymakam ayrıca söz konusu zırhlı aracın MHP İlçe binasını korumak için görevlendirildiğini ve olayın olduğu sırada devriye attığını ifade etti.

Polis Memuru: Frenler Çalışmadı

Heyet, olaya karışan polis memuru ile Şırnak Merkez T TİPİ Ceza İnfaz Kurumu’nda görüşerek, polis memurunun ifadelerine başvurdu.

5 yıldır polis memuru olduğunu ve 1,5 yıldır Şırnak’ta görev yaptığını söyleyen polis memuru, olaya ilişkin şu ifadeleri kullandı:

“Olay günü, eve yaklaşık 80 metre mesafedeki MHP binası koruyorduk. Güvenliği sağlamak için 2-3 saatte bir devriye atıyorduk. Ben ilk devriyeyi saat 9 gibi attım. Kaza ikinci devriyeyi atarken oldu. Gece 12- 12 buçuk gibi devriyeyi attım. Sonra aracı yerine park etmeye çalıştım. Araç istop etti. Hidrolik sistemin devre dışı kaldığını fark ettim. Aracı çalıştırmaya çalıştım, ama çalışmadı. Bulduğumuz yer yokuş olduğu için araç kaymaya başladı. Frenler çalışmadı. Farların yanmadığını görünce, ana güç şalterini kapatıp açtım. Farlar yandı. Arabayı çalıştırma düğmesine bastım. Ama çalışmadı. Vitesi park konumuna getirdim, durmadı araç. Tekrar kırmızı çalıştırma düğmesine bastım. Yine çalışmadı. Bu sırada, hidrolikte az bir yağ kaldığı için ilk virajı döndüm. Daha sonra direksiyon hâkimiyetimi tamamen kaybettim. Toplamda şalteri kapatıp açmayı 4 defa denedim. Şiddetle bir yere çarptım. Sürat göstergesi çalışmıyordu. Nereye çarptığımı görmedim. Çarpır çarpmaz önümü toz bulutu kapladı. Bağrıışmaları duydum. Telsizden anons ettim, araç kodunu söyledim. Kaza yaptığımı, binaya çarptığımı, yaralıları olabileceğini, kaza yerine acil ambulans ve takviye gelmesini istedim. Haber merkezi kaza yaptığım yerin konumumu sordu. MHP binasından aşağı doğru yakın bir yerde olduğumu, tam olarak bilmediğimi söyledim. İlk yardım ekipleri acele etsin dedim. Tekrar anons ettim. Ön taraftan çıkamayacağımı anlayınca, sol arka kapıdan dışarıya çıktım. Olay yerine gelen ekipler vardı. Arkadaşlarla birlikte binanın ön tarafına geçip yaralıları çıkardık. İki çocuğu da çıkardık. Ambulans gelmemişti. Araçlarla hastaneye sevk ettik. Birinin durumu ağırdı. Diğerinin nabızı atıyordu. Beni de bir araca bindirip hastaneye götürdüler. Başımda yaralar vardı. Gece polis merkezinde ifadem alındı. Cuma günü ve o gece ertesi gün nezarette kaldım. Cuma akşam mahkemeye çıktım. Tutuklandım.”

“Zırlı Araç Kullanmak İçin Özel Bir Eğitim Almadım”

Öte yandan polis memuru, kullandığı aracın 1995 model, Dragon tipli 17 tonluk bir araç olduğunu, en son muayenesinin 4 Nisan’da yapıldığını belirtmiştir. Araçta normalde biri şoför koltuğunda, diğeri kulede olmak üzere iki kişinin olduğunu ancak o gece kendisinin araçta tek olduğunu ifade etmiştir. Bu aracı kullanmak için herhangi bir özel eğitim almadığını, normal B sınıfı ehliyetle aracı kullandığını, 8 ay önce araçta görev yapmaya başladığını, iki hafta öncesine kadar ise kulede görev yaptığını, yalnızca iki haftadır aracı kullandığını söyledi.

“Güvenlik Kameraları İncelenebilir”

Polis memuru ayrıca, MHP binasının önünde güvenlik kayıtları olduğunu, hem bu kayıtların hem de telsiz kayıtlarının incelenebileceğini ifade etti.

“Polis Memuru ile Ailenin İfadeleri Çelişiyor”

Hem ailenin hem de polis memurunun ifadelerine bakıldığında, ifadelerde bir çelişki ortaya çıkmaktadır. Aile olaya karışan polis memurunun olay yerinden kaçtığını, çocuklarını kendi olanakları ve komşuların yardımıyla çıkardıklarını ve hastaneye götürdüklerini söylerken, polis memuru çocukların çıkarılmasına yardım ettiklerini ve araçlarla hastaneye sevk ettiklerini ifade etmiştir. Bu çelişkilerin aydınlatılması ve irdelenmesi gerekmektedir.

“Çocuğumu Öldürdü, Elini Kolunu Sallayarak Geziyor”

Ayrıca Şırnak'ta zırhlı araçlar nedeniyle hayatını kaybeden diğer çocukların ailelerini ziyaret etmek için Cizre'ye giden milletvekilleri, Cizre'de 7 Haziran 2016 tarihinde zırhlı aracın çarpması sonucu hayatını kaybeden 6 yaşındaki Bünyamin Bayram'ın ve 24 Ekim 2016'da aynı şekilde zırhlı aracın çarpması sonucu hayatını kaybeden 5 yaşındaki Hakan Sarak'ın aileleri ile görüştü.

Bünyamin Bayram'ın babası Heybet Bayram ile görüşen milletvekillerine baba Bayram, *“O gün çocuklar zırhlı aracın etrafına toplanıyor. Polisler çocukları dağıtmak yerine, aracı kullanan şoför geri geri gidiyor, çocuğu eziyor. Etrafındaki insanlar durduruyor çocuğu ezdin diye. Oğlumu ezerek öldüren polis memuru elini kolunu sallayarak dışarıda geziyor”* dedi. Kimsenin gelip kendilerinden özür dilemediğini belirten baba, *“Eğer polis memuru gelse, özür dilese şikâyetçi bile olmazdık”* diye de sözlerine ekledi.

“Suçumuz Güneydoğu'da Yaşamak Mı?”

Bünyamin'in annesi ise, *“1 günde en az 4-5 defa geçen zırhlı araçlar olaydan sonra geçmez oldu. Zırhlı araçlar çok hızlı gidiyor. Bizim suçumuz Güneydoğu'da yaşıyor olmak mı? Bizim canımız yok mu?”* diye acısını paylaştı.

“Otopsi Sonucu Gelmediği İçin Dava Açılmadı”

Öte yandan, 24 Ekim 2016'da kaldırımında kardeşi ile birlikte yürürken zırhlı aracın çarpması sonucu hayatını kaybeden Hakan Sarak'ın yakınları ile görüşen milletvekillerine amcası Şemsettin Sarak, çocuklarını öldüren kazaya karışan polis memurunun kim olduğunu dahi bilmediklerini, İstanbul Adli Tıp'tan otopsi sonuçları gelmediği için davanın açılmadığı kaydetti.

SONUÇ

Yapılan ziyaretler ve incelemeler sonucunda Şu hususlar tespit edilmiŐtir:

- Her ne kadar zırlı araçların Őehir içi aracı olduğu ifade edilse de, bölgedeki yerleşim yerlerindeki altyapı eksiklikleri ve yapılaŐmaların çarpıklığı dikkate alındığında, sokakların darlığı, pek çok yerde kaldırım dahi olmayıŐı ve yaya trafiğinin düzensizliği araçları Őehir içi için ve özellikle de sivil vatandaşlarımız için son derece tehlikeli bir hale getirmektedir. Bölgede yaŐayan vatandaşların, zırlı araçlarla hız yapıldığına dair Őikâyetlerde bulunduğu da dikkate alındığında konunun hassasiyeti artmaktadır. Öte yandan, bölgedeki çocuk nüfusunun yoğunluğu, zırlı araçlar nedeniyle yaşanan kazalarda da başta çocuk ve yaŐlıların hayatlarını kaybettiği düşünöldüğünde, özellikle belirli dezavantajlı gruplar bakımından (yaŐlılar, çocuklar ve engelliler gibi) özel önlem alınması gerektiğini ortaya koymaktadır.

-Polis memurlarının söz konusu araçları kullanmak için yeterli ve gerekli eğitimden geçtiklerine dair bilgi ve bulguya rastlanmamıŐtır. Bahsi geçen araçların kullanımının, araçların tonlarca ağırlığı ve bölgenin son derece zor coğrafi ve siyasi Őartları düşünöldüğünde bu araçlarla görev yapabilmek için hem teknik hem de psikolojik olarak ciddi formasyon gerektirdiği ortadadır.

-Zırlı araçların ne kadar zamanda bir yenilendiği ve bakımlarının yeterli periyotlarda yapılıp yapılmadığı da yine detaylı bir Şekilde ve ciddiyetle araŐtırılmalıdır. Örneğin; son olayda aracın 1995 model, 22 yıllık bir araç olduğu ifade edilmiŐtir. 22 yıllık bir araç dünyanın her yerine eski bir araç olarak tanımlanır.

-Olayların çoğunda güvenlik görevlilerinin olayın meydana gelmesinde kusurlarının olup olmadığından bağımsız olarak, yaralılara gerekli yardımı sağlamadıkları, sağlık hizmetine ve adli mercilere eriŐim anlamında ihmalkâr davrandıkları ifade edilmiŐtir. Bu husus kamu vicdanını da ciddi biçimde zedelemektedir.